

THEATERKRANT

Dries Verhoeven

God zegene de greep

★★★★☆

TOESCHOUWER WORDT SPELER IN VOORSTELLING ZONDER ACTEURS

Sara van der Kooi

15 december 2012

Gezien op 13 december 2012, Theater Frascati, Amsterdam

Een jaar of tien geleden was het een trend: ervaringstheater. In intieme setting kreeg de theaterbezoeker een persoonlijke en theatrale, vaak ietwat spirituele ervaring. Sommige ervaringstheatermakers zijn zich sindsdien meer op een groter publiek gaan richten. Zoniet Dries Verhoeven, die zich verder heeft gespecialiseerd in intieme ervaringsgerichte voorstellingen en installaties. Met *God zegene de greep* voegt hij een nieuw juweeltje aan zijn collectie toe.

Het is moeilijk recensies schrijven over ervaringstheater, de toeschouwer zou er eigenlijk volledig onvoorbereid en onbevangen in moeten stappen. Dus voor u verder leest: let op, *spoiler alert*.

Het lijkt een kleine oranje onderzeeër, het vaartuig dat in de grote zaal van Theater Frascati staat. Misschien is het oorspronkelijk bedoeld als reddingsvlot? Hoe dan ook, er passen precies twintig mensen in. Een voor een stappen we erin, de deur gaat dicht en het licht gaat uit. Er klinken zachte stemmen. Eerst denk je nog dat het de mensen om je heen zijn. Tot de stemmen samensmelten tot een stemmig koor. Dan blijkt dat de stemmen komen uit de speaker die ieder op de borst draagt. Ze brengen een droog en direct geluid voort, waardoor het lijkt alsof degene die de speaker draagt zelf de woorden uitspreekt. 'Kijk naar me, mijn armen, mijn benen' klinkt een vrouwenstem en iedereen weet precies wie dit gezegd heeft, al heeft ze haar mond niet geopend. Zo wordt iedere toeschouwer ongevraagd ook speler in deze voorstelling zonder acteurs.

Al snel wordt duidelijk dat er zich een ramp heeft voltrokken en dat deze groep mensen in afwachting is – van redding of van een sein dat de kust veilig is. De toekomst is iets van het verleden. Gedachten worden uitgesproken, af en toe worden er hele concrete vragen gesteld, mogelijke groepsprocessen worden verkend. Er blijft steeds een gevoel van ongemak hangen: dit ben ik niet die spreekt, al lijkt het wel zo. Door dit ongemak is het soms lastig om je mee te laten voeren in de geschetste fantasieën. Je zo levendig mogelijk voorstellen dat je danst met de onbekende tegenover je is lastig als die persoon zo dichtbij is. Gelukkig zijn er genoeg momenten waarop er even wat lucht in komt, en als op een gegeven moment een fles kruidenbitter geopend mag worden kan de spanning even worden losgelaten.

Dat mensen die lange tijd opgesloten zitten rare dingen kunnen gaan doen, wordt duidelijk als de beschrijvingen van de situatie gruwelijker worden. Gevechten, kannibalisme, moord, religieuze uitpattingen, ze komen allemaal voorbij. Maar ook de behoefte om in mooie fantasieën en herinneringen te vluchten. Maar hoe lang kan een mens daar op teren? Het is moeilijk daar over na te denken met dat gevoel van ongemak dat continu in de dichte lucht van de kleine capsule blijft hangen. Het is dan ook bijzonder dat op het moment dat de verlossing komt, de verlichting, er alsnog ontroering ontstaat. Dat sublieme moment is te schitterend om te beschrijven. *God zegene de greep* moet ervaren worden.

(foto: Kris Dewitte)

ELDERS

VOLKSKRANT

★★★★☆☆

'Het zit allemaal goed in elkaar en toch wordt het drama enigszins ontkracht, vooral door de teksten. De machteloosheid wordt op dat niveau nergens nijpend.' Mirjam van der Linden